Ner 246. ROK 1841. ŚRODA 27 PAŹDZIERNIKA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Frementa.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Witomił.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rozne uwagi
	6	27" 0'' 825	+ 9° 2	3''' 66	Południowy słaby	Pogoda z Chmurami	
25	2	0, 739	+ 16, 1	2, 85	,, ,,	,,	
	6	1, 166	+ 9, 2	3, 34	,, ,,	,,	

Wiadomości krajowe.

— KRAKÓW. —

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 25 do dnia 26 Października.

Wojciechowski Kazimierz, Wroński Franciszek, Potocki August hr., Naimska Karolina, Wojcich Jan ob., z Polski; — Zawisza Czarny Jan, Łgocki Józef ob., Fuchs Józef, z Galicyi; — Mathis Wanda, Dzichoncka Adelaida hr., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Olszewski Stanisław ob., Gieczyński Felix, Broze Karol, do Polski; — Lund, do Pruss.

Wiadomości zagraniczne.

— Paryż 9 Października. —

Depesze telegraficzne z Bajonny z dnia 7 i 8 b. m. mówią o poruszeniu w Bilbao i Vittoryi o czém dzienniki bajońskie z dnia 6 i 7 z zupełną pewnością donoszą. Dzienniki te dodają nawat że poruszenie w Vittoryi na korzyść królowej wykonane zostało w skutku instrukcyi przywiezionych z Madrytu przez pana Egana, że margrabia de l'Alameda, deputowany jeneralny z prowincyi Alava, stanął na czele ludności, i że jenerał Pigueno, zabierał się do opuszczenia Vittoryi z wszystkiemi siłami rozporządzalnemi, w celu udania się ku Pampelonie.

Goniec z Madrytu przybył do Bajonny w dniu 5 o zwykłéj godzinie, nie spotkawszy żadnéj przeszkody na drodze. W górach Nawarry i prowincyi Guiposkoi ciągle jest spokojnie.

Siecle zawiera artykuł z rozmaitemi szczegółami względem niejedności w gabinecie co do kwestyi rozbrojenia. Powtórzemy tu wyjątki chociaż im nie bardzo możemy wierzyć. Pan Guizot miał proponować aby budżet marynarki z 125 milionów na 65 milionów zredukowano, ponieważ minister skarbu oświadczył iż dla zrównoważenia wydatków z dochodami, potrzeba nieodbicie budżet armii i marynarki zmniejszyć o 90 milionów. Marszałek Soult oświadczył że z budżetu armii nie może pozwolić odciąć więcéj jak 25 milionów. Pan Guizot uczynił uwagę że Anglia rządzoną jest przez gabinet przychylny dla Francyi, że traktat 13 lipca r. b. usuwa wszelką obawę zajścia na morzu śródziemnem, że flota, do utrzymania porządku wewnątrz nie jest wcale potrzebną. Dla tego podług jego zdania szczególniéj w marynarce należy zaprowadzić oszczędności. Admirał Duperre odpowiedział na to, że poda się do dymissyi jeśli projekt pana Guizot utrzyma się. Na tem rozeszła się rada ministrów, i

rzeczy pozostały przez kilka dni w tym stanie. Przez ten czas powzięto postanowienie zmniejszenia budżetu marynarki tylko o 36 milionów.

— Carcasone 3 Października. —

Proces Cabrery przeciw niejakiemu Piccolo i jego żonie, których jak wiadomo oskarża, że mu skradli jego srebra i znaczne summy pieniędzy, które dla niego przywieść mieli do Francyi, odbywa się obecnie w drugiéj instancyi, ponieważ Piccolo i jego żona apelowali od pierwszego wyroku. Żona przyznaje wprawdzie, że siostry Cabrery oddały jéj pieniądze, ale twierdzi, że im takowe w Osseja oddala napowrót. Piccolo przyznaje że posiada srebra Cabrery, ale ich nie chce oddać dopóki mu nie będą zapłacone należne 36,000 franków. Twierdzi on, że Cabrera dał mu te summy których teraz żąda napowrót, zaliczył mu na rachunek dostaw, które on dla niego uskutecznił. Wreszcie Cabrera nie tak ma być ubogim, jak się przedstawia, dla tego żeby sobie zjednać przychylność i szacunek karlistów. Kazał on ciągle sprowadzać do Francyi znaczne summy i on sam (Piccolo) przywiózł do Francy 200,000 fr. dla niego. — Rozstrzyguienie jeszcze nie nastąpiło, i proces na 8 dni został odroczony.

— Lyon 6 Października. —

Uwięziono tu czternastu członków towarzystwa tajnego.

— Londyn 9 Października. —

Do Nurat nadejść miała pewna wiadomość, że Persowie osadzili Herat. Dalej mówią że sir Fd. Macnaghten żądał jeszcze pięciu pułków dla Afganistanu. Co się tycze wewnętrznego zarządu Indyi wschodnich, postanowienie wytępiania ile możności bałwochwalstwa w Indyach, obudziło zadowolenie. Podatek pielgrzymski w Dshagernau został zniesiony.

Morning Chronicle stara' się przedstawić jako prawdopodobne, że wkrótce z powodu prawą zbożowego, znaczna modyfikacya znajdzie w osobach gabinetu piloskiego: »Lord Palmerston mówi ten dziennik bardzo trafnie odezwał się, kiedy powiedział że sir R. Peel dla tego istotnie zwłóczy oświadczenie się względem prawa zbożowego, ponieważ gabinet jego nie jest zgodny. Zdania i widoki członków tego gabinetu nie zgadzają się z zdaniami i widokami pierwszego ministra; dla tego też sir Robert żąda zwłoki, aby po jéj upływie mógł stanąć przed parlamentem i oświadczyć, albo że jest naczelnikiem jednozgodnego rządu. Wielu z kolegów szanownego baroneta, po owém pamiętném posiedzeniu, na którém lord Palmerston uczynił powyższą uwagę, ponowiło wyraźnie oświadczenie, że w teraźniejszém prawie zbożowém, żadna zmiana nie powinna być zaprowadzoną. Podług tego pewném jest że jeśli prawo zbożowe ma uledz ważnéj zmianie, sir Robert Peel musi pierwéj a mianowicie między zamkniętemi teraz i przyszłemi posiedzeniami, pozbyć się kilku teraźniejszych swoich kolegów. Jeślibyśmy mogli przypuścić, że sir Robert Peel, albo nie wierzy że nędza w kraju panuje, albo nie sądzi iżby prawo zbożowe było tego główną przyczyną, wtedy wierzylibyśmy, że za nadto wielka ważność przypisywaną jest wspomnionéj niejedności członków gabinetu. Ale mimo kilku dwuznacznych mów pierwszego ministra, powszechnie utwierdziło się mniemanie że on chce zaprojektować daleko ważniejszą zmianę niżby chcieli jego koledzy i że z tego powodu w krótkim czasie zajdzie ważna zmiana w gabinecie. Przyznajemy nadto, że co się tycze poprawienia prawa zbożowego, przez sir R. Peel nie mamy wielkich nadziei. Jakiekolwiek mogą być jego osobiste zamiary, nie może on pogodzić arystokracyi torysowskiéj z zmianą ważną dla ludu.

— Madryt 1 Października. —

Naczelnik polityczny Madrytu przedsięwziął najsurowsze środki aby zapobiedz wszelkiemu nadużyciu na giełdzie; kupujący i przedający muszą swoje imiona zapisywać w księdze giełdowéj. Meklerowie wexlowi mogą tylko jako pośrednicy występować. Ci ostatni nie mogą nic na własny rachunek uczynić. Prócz tego wyjąwszy oznaczonych godzin żadne interesa giełdowe nie mogą się odbywać.

— Dnia 4 Października. —

Od dwóch dni biegają tu niepokojące pogłoski. Utrzymują, że część wojską stojącego w Nawarze, powstała na korzyść królowéj Krystyny. Obawiają się, że reszta wojska w téj prowincyi może pójść za tym przykładem. Onegdaj wieczorem za przybyciem jednego deputowanego prowincyi Nawarry z Pampelony, zgromadziła się zaraz rada ministrów, pod przewodnictwem rejenta. Narada trwała bardzo długo. Ów deputowany, który był obecnym téj naradzie, miał oświadczyć, że, usposobienie w prowincyi Nawarry jest tego rodzaju, że obudza silne obawy; wojsko nietylko jest niezadowolone, ale nadto bez żadnéj karności, głośno mówią o reakcyi i jeśli rząd nie przedsięweźmie natychmiast środków energicznych, obawiać się

należy ogólnego wybuchu w Nawarze. Bezpośrednio po tém posiedzeniu rady ministrów, rejent wezwał do siebie wszystkich inspektorów różnych gatunków broni. Miał z niemi długą konferencyę. Postanowiono garnizon w Pampelonie i w ogóle wojsko w całéj Nawarze przez inne korpusa zastąpić.

Pałac Espartera jest teraz podobny do warownéj twierdzy, jest on otoczony przez dwudziestu szyldwachów.

Z Paryża 10 *października. Moniteur parisien* otrzymał następujące doniesienie z Bajonny. Yaureguy (El Pastor), który się znajdował w Villa franca i Munagorri który był w Aston, oświadczyli się za powstaniem. Poruszenie to czyni znaczne postępy w Biskai i Alawie. Pułk Segowii który się znajdował w Santanna, także przystąpił do sprawy O'Donnella. W dniu 5 walczono w Pampelonie, z rana tegoż dnia Bilbao oświadczyło się za królową. Margrabia d'Alameda jeneralny deputowany prowincyi Alavy, stanął na czele powstańców téj prowincyi. Jazda którą wysłano z San Sebastian przeciw O'Donnellowi połączyła się z nim. Między jenerałami, którzy się oświadczyli za królową, wymieniają Espinoza, Urbistondo i Iturbe. Dwie proklamacye wydane przez jenerała O'Donnell licznie rozpuszczane są we wszystkich miejscach gdzie się objawia poruszenie przychylne powstaniu. Zapewniają że Don Carlos ma wezwać swoich dawnych stronników, aby się nie mięszali do teraźniejszego powstania. Ciekawi jesteśmy czy takie wezwanie wywrze wpływ na oficerów, którzy po traktacie Bergary poddali się, i z których już wielu przyłączyło się do O'Donnella.

— *Chiny.* —

Zawarcie tylekroć wspomnionéj ugody kapitana Elliot, zdaje się że ani w Chinach ani w Indyach wschodnich nie znalazło pochwały anglików i istotnie dziwném musi się wydawać każdemu, że kapitan Elliot, teraz, kiedy już nawet na swoje usprawiedliwienie nie może przytoczyć potrzeby zebrania potrzebnéj dla Anglii ilości herbaty, (bo jak wiadomo znaczne już partye wyruszyły morzem do Anglii), znowu wypuścił z rąk wszystkie korzyści, jakie wojsko odniosło, i podczas gdy najwidoczniéj spór nie został jeszcze załatwionym, powrócił zupełnie do téj postawy jaką zajmował przy początku nieporozumień. Jakie wrażenie postępowanie kapitana Elliot sprawiło w wojsku i flocie, wnosić można częścią z tego, że śmierć tymczasowego dowódzcy floty sir Le Fleuny Senhouse, była prawie wyłącznie skutkiem nieukontentowania z powodu mięszania się kapitana Elliot w nierozsądny sposób do operacyi militarnych, a częścią z następującego ustępu w urzędowym raporcie jenerała sir Hugh Gough, do jeneralnego gubernatora Indyi wschodnich hrabiego Auckland. Doniosłszy on o otrzymanem od kapitana Elliot poleceniu wstrzymania kroków nieprzyjacielskich; dodaje następnie: Jakiekolwiek mogły być moje osobiste plany, jednakże powinnością moją było wykonać polecenie. — i atak który miał nastąpić w 45 minut późniéj, został odwołany, dla oszczędzenia uczuć chińczyków. Wyrokować o polityczności tego kroku niezdawało mi się odpowiedniem mojemu powołaniu, ale użyłem umyślnie wyrażenia uczucia ponieważ miasto Kanton byłoby i tak oszczędzanem i żaden żołnierz niebyłby wkroczył daléj do miasta jak po ufortyfikowane wzgórza które je otaczają.« Że prócz tego tylko obawa skłoniła chińczyków do uległości, okazuje się z doniesień o wypadkach które nastąpiły po zawarciu téj ugody. Kiedy jenerał angielski dowiedział się że pięć milionów dolarów już wypłacono, i że kapitan Elliot na pozostały 6ty milion otrzymał należytą rękojmię, że 14,500 żołnierzy tatarskich, lądem oddaliło się z Kantonu, a 3000 morzem, i że pozostała jeszcze reszta gotową jest do oddalenia się, skoro tylko znajdą się potrzebne podwody dla przewiezienia bagaży, ustąpił żądaniu kapitana Elliot i żołnierzy swoich przeprowadził na powrót na statki i gdy chińczycy dostarczyli 800 drążników, do przeniesienia dział i amunicyi, w dniu 1 czerwca wojsko angielskie i jego park artyleryi zostały umieszczone na okrętach, flagę angielską z czterech twierdz zdjęto i wyprawa powróciła na swoje poprzednie stanowiska pod Ting Yhne. Żołnierze chińscy bili się w tych ostatnich walkach z nadzwyczajném męztwem. Mieli oni w rozmaitych walkach stracić około 2,000 ludzi. — Od dnia 1 do 20 czerwca nie zaszło nic ważnego, wojsko angielskie bardzo było wycieńczone trudami, mniemano jednak, że bezpośrednio po powrocie kommodora sir J. Gordon Bremer z Kalkuty wysłaną będzie wyprawa przeciw Amoy. (Depesza telegraficzna francuzka zapowiadająca blizkie nadejście świeżych raportów z Chin, podaje, że sir J. Gordon Bremer przybył już do Macao, co jednak zdaje się polegać na błędnem doniesieniu, przynajmniéj podług otrzymanych raportów nie można spodziewać się tak prędkiego przybycia jego do tego miasta.) Pieniądze zapłacone przez chińczyków miały być okrętem *Blenhalim* wysłane do Londynu przez Bengal, związki handlowe w Kantonie były wolne, jednakże nic zrobiono

prawie żadnych interesów, ponieważ prócz kupców z Hong wszyscy szanowni kupcy Kantonu opuścili miasto, a zpomiędzy anglików, którzy w dniu 1 czerwca udali się do Kantonu; dwaj tylko bawią tam dotąd a i tych kapitan Elliot wezwał aby się ztamtąd oddalili ponieważ przy powszechnem po ostatnich wypadkach wzburzeniu chińczyków; życie ich ciągle jest w niebezpieczeństwie. Inni anglicy i w ogóle wszyscy cudzoziemcy opuścili Kanton, jeszcze przed rozpoczęciem kroków nieprzyjacielskich w dniu 21 maja, oprócz dwóch amerykan, panów Cooladge i Mors którzy przez czas trwania nieprzyjacielskich kroków, byli w największém niebezpieczeństwie. Kapitan Elliot oświadczył, że znowu ogłosi blokadę Kantonu, jeśliby tylko chińczycy przeszkadzali związkom między tém miastem i nową osadą angielską w Hongkong. Na tę ostatnią zwraca on wielka baczność, utworzył tam już dziennik rządowy i zajmuje się przedażą gruntów, które płacą po 20 do 265 ft. st. za 5,000 do 3500 stóp kwadratowych. Kupujący obowiązani są w ciągu 6 miesięcy użyć przynajmniej 2000 dolarów na budynki w Hongkong, bowiem ma być nowe miasto zbudowane. Podług raportu prywatnego wysłane zostało wojsko i okręty dla opanowania na nowo wyspy Czusan.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 234 *D. S. J.*

SEKRETARZ JENERALNY SENATU RZĄDZĄCEGO.

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w biórze jego odbywać się będzie licytacya *in minus* przez opieczętowane a tém samém sekretne deklaracye na dostawę materyałów pismiennych i innych dla biór Senatu, Wydziałów, tudzież wszelkich urzędów administracyjnych przez czas od 1 stycznia 1842 roku do końca grudnie tegoż roku potrzebnémi być mogących pod warunkami przez Senat Rządzący w dniu 1 października r. b. do Nru 5332 D. G. S. zatwierdzonemi, według których *praetium fisci* ustanowioném jest w kwocie złp. 7822 gr. 22 wyraźnie złp. siedm tysięcy ośmset dwadzieścia dwa gr. dwadzieścia dwa. Deklaracye powyższe obok złożenia *vadium* w kwocie złp. 782 gr. 8 mają być składanemi do dnia 22 listopada r. b. włącznie pomiędzy godziną 10 rano a 2 popołudniu na ręce podpisanego w formie jak niżéj.

Deklaracya.

W skutku obwieszczenia sekretarza jeneralnego Senatu z d. 22 października r. b. w Dzienniku Rządowym Nru 103 104 ogłoszonego, względem odbywać się mającej licytacyi *in minus* na dostawę materyałów pismiennych i innych dla biór Senatu, Wydziałów, i innych urzędów administracyjnych, w czasie od 1 stycznia do ostatniego grudnia r. 1842 potrzebnemi być mogących, składam niniejszą deklaracyą, iż dostawy rzeczonéj za odstąpieniem od kwoty jakaby mnie wedle cen warunkami licytacyi wskazanych przypadała (tu deklarant wyrazi ilość procentu przez siebie odstępowanego) podejmuję się i takową według tychże warunków licytacyi przezemnie przejrzanych i zrozumianych, tudzież stosownie do wzorów które mnie w biórze Sekretaryatu jeneralnego przedstawiono, w zupełności i jak najdokładniéj uskutecznię, zaświadczenie kasy jako należne *vadium* złożyłem, znajduje się na niniejszéj deklaracyi zamieszczone (daléj wyszczególnić powinien deklarant datę, imie i nazwisko).

Po takowym wzorze deklaracyi ostrzega się ażeby deklaracye pod nieważnością pisane były wyraźnie bez przekreśleń lub zastrzeżeń, i ażeby na wierzchu opieczętowanéj deklaracyi napisanem było »Deklaracya odnosząca się do licytacyi na dostawę materyałów do biór Senatu przez Sekretarza Jeneralnego Senatu z dnia 22 października Nro 234 ogłoszonéj, tudzież poświadczenie kassy na złożone *vadium*. O warunkach zaś licytacyi przy przejrzeniu wzorów wedle których dostawa ma być uskutecznioną, każdego czasu w biórze podpisanego powziąść będzie można wiadomość.

Kraków dnia 22 października 1841 r.

Za Sekretarz Jln.

MAIEWSKI.